

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 334/2012-65

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti A. Š., zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Fridrichovou, Jakubovo námestie 9, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 526/1996 v období po právoplatnosti nálezú Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009, za účasti Okresného súdu Bratislava IV, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 526/1996 v období po právoplatnosti nálezú Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009 p o r u š e n é b o l o .

2. A. Š. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezú.

3. Okresný súd Bratislava IV je povinný uhradiť A. Š. trovy konania v sume 323,50 € (slovom tristo dvadsať tri eur a päťdesiat centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Jany Fridrichovej, Jakubovo námestie 9, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. mája 2012 doručená sťažnosť A. Š. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Fridrichovou, Jakubovo námestie 9, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 526/1996 v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009, t. j. po 29. októbri 2009 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobným návrhom doručeným okresnému súdu 27. augusta 1996 domáhala proti svojmu bývalému manželovi F. Š. (ďalej len „odporca“) vyporiadania zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“). Vec bola okresným súdom zaevidovaná pod sp. zn. 6 C 526/1996 a do podania sťažnosti nebola právoplatne skončená.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza:

«Tvrдили sme a tvrdíme, že postupom porušovateľa (OS Bratislava IV) aj po septembri 2009 dochádzalo a naďalej dochádza k systematickému, cielenému a zámernému porušovaniu základných práv sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Presnejšie povedané, sudca JUDr. M. J. sabotuje sťažovateľkino právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces, s dosiahnutím legálneho výsledku v primeranom celkovom čase. Porušovateľ svojím postupom v predmetnom procese priamo neguje zmysel čl. 47 ods. 2

a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pričom spôsobuje sťažovateľke extrémne veľké ťažkosti...

Už sme povedali, že voči rozsudku OS Ba IV (v poradí už tretiemu!) z 02. 11. 2010 žalobkyňa A. Š. podala odvolanie. KS v Bratislave uznesením č. 5 Co 53/2011 z 31. 10. 2011 znova zrušil rozsudok súdu 1. inštancie (z autorstva sudcu JUDr. M. J.) a opäť s priamou inštrukciou ako vo veci rozhodnúť kauzu vrátil (tretí raz !!) na nové rozhodnutie OS BA IV.

Zdôrazňujeme, že dnes je žalobkyňa procesné v „bode nula“ a procesné kroky sudcu ani po októbri 2011 ničím nenaznačujú, že by malo prísť k odstráneniu protiústavného, nekonštruktívneho a bezcieľneho „procesovania“. Poukazujeme aj na myšlienku, vyslovenú ÚS SR v sťažovateľkinej ústavno-právnej kauze (na s. 9-10 cit. nálezu z 29. 09. 2011): ak by okresný súd, po zrušení jeho rozsudku z 02. 11. 2010, nepostupoval plynulo, resp. efektívne, nič nebráni sťažovateľke opätovne sa obrátiť na ústavný súd.

Je dokumentovateľné, že:

- rozsudok OS Ba IV (v poradí už tretí!) z 02. 11. 2010 priečil sa platnému právu a zámerne ignoroval záväzný právny názor nadriadeného súdu,*
- súd nariadil znalecké dokazovanie (uznesením z 16. 11. 2011), ale nič neurobil pre reálne splnenie úlohy v sudcovskej lehote,*
- súd zbytočne predkladal spis odvolaciemu súdu pre údajnú námietku zaujatosti, vyslovenú A. Š. voči sudcovi (chceme byť korektní a preto dopovieme, že išlo o ľudský pochopiteľný – hoci právne insuficientný – „výbuch“ jej nevôle),*
- súd rýdzo formálne – len po sťažnosti A. Š. k rukám predsedníčky OS Ba IV*
- vytýčil pojednávanie (na 12. 06. t. r.), no musel ho pre úplnú pracovnú nepripravenosť zrušiť.»*

Vo svojej sťažnosti sťažovateľka poukazuje na to, že vo veci samej rozhodol okresný súd dosiaľ tri razy, a to:

1. rozsudkom sp. zn. 6 C 526/1996 z 27. januára 2006, ktorý bol zrušený uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 182/2006 z 22. januára 2008,

2. rozsudkom sp. zn. 6 C 526/1996 z 8. decembra 2009, ktorý bol zrušený uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co 142/2010 z 30. apríla 2010,

3. rozsudkom sp. zn. 6 C 526/1996 z 2. novembra 2010, ktorý bol zrušený uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co 53/2011 z 31. októbra 2011.

Ústavný súd v poradí o prvej sťažnosti sťažovateľky doručenej mu 20. marca 2009 rozhodol nálezom č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009, keď vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikázal mu, aby v tomto konaní konal bez zbytočných prietáhov, a priznal sťažovateľke finančné zadost'učinenie v sume 3 000 €.

Ústavný súd v poradí druhú sťažnosť doručenú mu 27. decembra 2010 uznesením č. k. IV. ÚS 419/2011-24 z 29. septembra 2011 odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľka s poukazom na judikatúru ústavného súdu argumentuje, že už samotná doterajšia dĺžka konania je nezlučiteľná s obsahom jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a preto navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn.: 6 C 526/1996 porušil práva A. Š., na súdnu ochranu a spravodlivý proces a právo, aby jej vec bola prerokovaná efektívne a bez zbytočných prietáhov, tak ako sú tieto práva zaručené v čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. A. Š. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 20.000,- € (slovom dvadsaťtisíc €), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava IV je povinný uhradiť p. A. Š. trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Jany Fridrichovej...“

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 334/2012-21 z 21. júna 2012 sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009, prijal na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). V nadväznosti na prijatie sťažnosti ústavný súd vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili, či trvajú na konaní ústneho pojednávania, a okresný súd vyzval aj na vyjadrenie k sťažnosti.

Predsedníčka okresného súdu sa vyjadrila k sťažnosti prípisom sp. zn. Spr 3304/12 z 23. júla 2012, ktorého súčasťou je aj vyjadrenie zákonného sudcu k priebehu konania po vydaní nálezú ústavného súdu č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009. Zákonný sudca uviedol:

„Vo veci Okresného súdu Bratislava IV č. k. 6 C/526/1996 o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov začalo konanie na návrh dňa 27. 08. 1996.

Nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 117/09-41 zo dňa 29. 09. 2009 bolo rozhodnuté, že základné právo A. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Okresného súdu Bratislava IV pod sp. zn. 6 C/526/1996 porušené. Okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/526/1996 konal bez zbytočných prieťahov a A. Š. priznal zadosťučinenie 3.000,00 eur a náhradu trov konania. Rozhodnutie bolo doručené Okresnému súdu Bratislava IV 28. 10. 2009.

Dňa 19. 10. 2009 bol určený termín pojednávania 08. 12. 2009. Dňa 08. 12. 2009 bol vyhlásený rozsudok, ktorý bol napísaný 15. 12. 2009 a doručený odporkyni dňa 04. 01. 2010 a navrhovateľovi 16. 01. 2010. Na odvolanie navrhovateľky bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave dňa 24. 03. 2010.

Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 142/2010-634 zo dňa 30. 04. 2010 bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Spis sa vrátil na súd prvého stupňa dňa 02. 06. 2010.

Dňa 09. 06. 2010 bol určený termín pojednávania 21. 09. 2010. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV č. k. 6 C 526/1996-647 zo dňa 11. 08. 2010 bolo zrušené uznesenie z čl. 642 zo dňa 07. 07. 2010. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV č. k. 6 C 526/1996-651 zo dňa 13. 09. 2010 bol zamietnutý návrh odporcu na zrušenie predbežného opatrenia. Pojednávanie dňa 21. 09. 2012 bolo pre neúčast' navrhovateľky odročené na termín 02. 11. 2010.

Dňa 02. 11. 2010 bol vyhlásený rozsudok a na základe odvolania navrhovateľky bol predložený Krajskému súdu v Bratislave dňa 09. 02. 2011. Uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 5 Co/53/2011-683 zo dňa 31. 10. 2011 odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vrátil na ďalšie konanie, kde uložil súdu prvého stupňa znaleckým dokazovaním zistiť jednak všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti ku dňu ohodnotenia podľa stavebno-technického stavu ku dňu vzniku manželstva, t. j. 26. 05. 1984 a jednak všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti ku dňu ohodnotenia podľa stavebno-technického stavu ku dňu zániku manželstva, teda k 20. 03. 1996. Spis sa vrátil z Krajského súdu dňa 08. 11. 2011. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV č. k. 6 C/526/1996-687 zo dňa 16. 11. 2011 nariadil súd dokazovanie v intenciách rozhodnutia súdu druhého stupňa. Dňa 18. 11. 2011 navrhovateľka e-mailom vzniesla námietku zaujatosti sudcu. Dňa 17. 01. 2012 bol predložený spis Krajskému súdu v Bratislave na vznesenú námietku zaujatosti. Dňa 31. 01. 2012 navrhovateľka oznámila súdu, že netrvá na svojej námietke zaujatosti. Dňa 25. 04. 2012 vrátil Krajský súd spis súdu prvého stupňa s poukazom na to, že podanie urobené elektronicky 18. 11. 2011 bez zaručeného elektronického podpisu nebolo doplnené. Dňa 25. 04. 2012 určil súd termín pojednávania na 12. 06. 2012. Tento termín bol zrušený dňa 04. 05. 2012 s tým, že spis bol predložený znalkyni na vypracovanie znaleckého posudku. Znalecký posudok bol znalkyňou vypracovaný dňa 12. 06. 2012.

Uznesením Okresného súdu Bratislava IV 6 C/526/1996-850 zo dňa 14. 06. 2012 bolo znalkyni priznané znalečné, zároveň súd doručil účastníkom znalecký posudok na vyjadrenie v lehote 10 dní. Na výzvu súdu sa vyjadrila odporkyňa dňa 28. 06. 2012 a navrhovateľ 06. 07. 2012.

Dňa 17. 07. 2012 bol určený termín pojednávania dňa 18. 10. 2012.“

Predsedníčka okresného súdu okrem iného vo vyjadrení k sťažnosti uviedla:

„Na základe prešetrenia veci konštatujem, že v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009, t. j. po 29. októbri 2009 tunajší súd vo veci priebežne koná...

Tunajší súd v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009, t. j. po 29. októbri 2009 vec dva krát meritórne rozhodol, avšak oba rozsudky boli odvolacím súdom zrušené a vec bola vrátená tunajšiemu súdu na ďalšie konanie.

Záverom pre úplnosť veci tiež uvádzam, že sťažovateľka podávala na tunajší súd viac sťažností na prietahy v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 757/04 Z. z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Všetky podané sťažnosti som z pozície predsedu súdu riadne a včas prešetrila a sťažovateľke na ne odpovedala. Uvedené bolo preverené lustráciou v registri Spr.

S poukazom na vyššie uvedené, navrhujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby opätovnú sťažnosť sťažovateľky zo dňa 15. 5. 2012 vo vzťahu k Okresnému súdu Bratislava IV ako nedôvodnú zamietol.“

Sťažovateľka vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu zo 14. augusta 2012 uviedla:

«A. Š. chce na vyjadrenie sudcu M. J. a predsedníčky OS BA IV reagovať priamočiaro. Ich postoj je pravou podstatou problému. Tvrdiť, že sa nič nedeje, lebo súd koná, je ad a) úplným nepochopením ústavou formulovaného princípu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, alebo ad b) A. Š. taký postoj súdu vníma ako cynizmus, ak nie výsmech účastníka súdneho konania.

Je faktom, že po právoplatnosti Nálezu ÚS SR z 29. 09. 2009 Okresný súd Bratislava IV dvakrát vyhlásil rozsudok (08. 12. 2009 a 02. 11. 2010). Oba – tak ako aj im predchádzajúci rozsudok – boli z pozície KS Ba zrušené.

Pojem prietahy, resp. nerozhodnutie veci v primeranej lehote obsahuje aj neefektívnu činnosť súdu. K tomu pozri najmä – II. ÚS 9/2001...

K vytvoreniu stavu „právnej istoty“ dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ – II. ÚS 26/1995, III. ÚS 87/2002, III. ÚS 127/2003. Činnosť, resp. jej smerovanie je kategória dynamická, právoplatné rozhodnutie v konkrétnej veci

je ale kategória statická, teda taká, ktorá jedine vystihuje „právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“, resp. „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“.

Ergo: je možné, že v danej veci OS Ba IV každý ďalší polrok – vždy po zrušení jeho nezákonného rozsudku, vydanom pri hrubom nerešpektovaní záväzného právneho názoru KS Ba – vyhlási svoj rozsudok. Opäť a opäť bude „pracovať“, trvať si na svojej pravde a de facto nútiť A. Š. chodiť v bludnom kruhu.

Tomu má čeliť inštrumentárium Ústavného súdu SR a o rozhodnutie v tomto duchu ÚS SR prosíme.»

Účastníci konania ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a preto ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej

sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009, t. j. po 29. októbri 2009, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 272/04, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj s'ťažnosť s'ťažovateľky.

1. Predmetom napadnutého konania pred okresným súdom je rozhodovanie o vyporiadaní BSM. Ústavný súd zotrváva na svojom názore, ktorý vyjadril v náleze sp. zn. I. ÚS 117/09 z 29. septembra 2009, že preskúmané konanie nie je právne zložité, keďže existuje dostatočné množstvo stabilizovanej judikatúry všeobecných súdov k postupu v uvedených majetkových sporoch. Okresný súd bol povinný rešpektovať v konaní právne záväzné názory odvolacích súdov, ktorými boli zrušené jeho rozsudky (s. 4). Ústavný súd nehodnotí konanie v posudzovaných obdobiach ani ako skutkovo zložité napriek tomu, že bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prieťahom, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky tohto súdneho konania. Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že sťažovateľka svojim správaním negatívne prispela k doterajšej dĺžke konania.-

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup samotného okresného súdu v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009, t. j. po 29. októbri 2009.

V posudzovanom období odvolací súd dvakrát zrušil rozsudok okresného súdu (z 8. decembra 2009 a z 2. novembra 2010).

V uznesení č. k. 5 Co 142/10-636 z 30. apríla 2010, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu z 8. decembra 2009, odvolací súd uviedol: „*Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa sa len čiastočne riadil názorom odvolacieho súdu vyjadrenom v skoršom zrušujúcom uznesení, avšak absolútne nerešpektoval jeho právny názor...*“

V uznesení č. k. 5 Co 53/11-685 z 31. októbra 2011, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu z 2. novembra 2010, odvolací súd konštatoval: „*Súd prvého stupňa bez doplnenia dokazovania v intenciách odvolacieho súdu za účelom zistenia výšky resp. vzájomného pomeru investícií do nehnuteľnosti odporcu jednak zo spoločných a jednak*

z individuálnych prostriedkov účastníkov, rozhodol predčasne, bez rešpektovania právneho názoru odvolacieho súdu (§ 226 O. s. p.) napriek tomu, že dostal konkrétne pokyny ako ďalej vo veci postupovať, predovšetkým v akom smere bude ešte treba doplniť dokazovanie, aby boli zhromaždené podklady pre nové rozhodnutie.“

Potreba ďalšieho znaleckého dokazovania na určenie hodnoty investícií do rodinného domu vo vlastníctve odporcu súvisela s nerešpektovaním názoru odvolacieho súdu vyjadreného v jeho rozsudku z 22. januára 2008 a z 30. apríla 2010, a preto pri sústredenejšom postupe a rešpektovaní názoru odvolacieho súdu mohol okresný súd postupovať efektívnejšie a plynulejšie.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že konanie okresného súdu bolo neefektívne, pretože bolo predĺžené v dôsledku nesprávneho postupu okresného súdu, ktorý spočíval v opakovanom nesprávnom právnom posúdení veci a nedostatočnom zistení skutkového stavu.

Podľa judikatúry ústavného súdu zbytočný prierah, ktorý môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva podľa čl. 48 ods. 2, sa prejavuje nielen nečinnosťou orgánu s právomocou konať o veci, ale aj nesprávnou činnosťou štátneho orgánu, postupom, ktorý nesmeruje plynule k odstráneniu právnej neistoty účastníka konania (mutatis mutandis II. ÚS 33/99).

V čase rozhodovania ústavného súdu je napadnuté konanie právoplatne skončené. Rozsudok okresného súdu zo 6. decembra 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 198-199-200/2013 z 12. novembra 2013 nadobudol právoplatnosť v časti I. a IV. výroku 12. decembra 2013, v časti II. výroku 13. januára 2014 a v časti III. výroku 17. decembra 2013. Okresný súd konal o veci od 27. augusta 1996 do 6. decembra 2012, teda viac ako 16 rokov. Podľa judikatúry ústavného súdu je uvedená dĺžka konania z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľná (napr. IV. ÚS 121/2011, IV. ÚS 188/2011).

Ústavný súd na tomto základe dospel k záveru, že okresný súd aj napriek už vyslovenému porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov v predmetnej veci a príkazu postupovať v konaní bez zbytočných priet'ahov aj v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009 pokračoval v konaní so zbytočnými priet'ahmi, a preto rozhodol, že okresný súd svojím postupom v napadnutom konaní aj v tomto období porušil základné právo sťažovateľky zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd neprikázal, aby okresný súd postupoval v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 526/1996 bez zbytočných priet'ahov, pretože označené konanie okresného súdu bolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia 20 000 € z dôvodu neprimerane dlhej doby konania, opakovaného porušenia jej základného práva a významu konania.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na posudzovanú dobu konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 6 C 526/1996, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, opakované porušenie základného práva sťažovateľky, ako aj skutočnosť, že konanie bolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 4 000 € sťažovateľke za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním pred ústavným súdom advokátkou JUDr. Janou Fridrichovou, Jakubovo námestie 9, Bratislava. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2011, ktorá bola 763 € (za 2 úkony urobené v roku 2012).

Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s príslušnými ustanoveniami vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Za dva úkony vykonané v roku 2012 tak priznal po 127,16 €, t. j. spolu 254,32 €, režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 2 úkony vykonané v roku 2013 po 7,63 €, čo spolu predstavuje sumu 269,58 €. Po zvýšení o daň z pridanej hodnoty (§ 18 ods. 3 vyhlášky) predstavuje priznaná úhrada trov konania sumu 323,50 €.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2014